

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie február 2011

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 26/2010
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené, v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	8. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2009. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bola žaloba o určenie neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku, ktorú 2. augusta 2004 uzavrel manžel sťažovateľky (žalovaný v 2. rade) so spoločnosťou W., spol. s r. o. (žalovaný v 1. rade). Ako dôvod neplatnosti sťažovateľka uviedla absenciu jej súhlasu s týmto právnym úkonom v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okresný súd konštatoval, že tieto úkony sú relatívne neplatné, a preto žalobe sťažovateľky v celom rozsahu vyhovel. Na odvolanie spoločnosť W., spol. s r. o., krajský súd rozsudkom z 13. novembra 2007 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľky zamietol. Krajský súd rozsudok odôvodnil v podstate tým, že pristúpením k záväzku nevznikol spoločný záväzok manželov, iba manžel sťažovateľky sa stal spoludlžníkom, a teda individuálnym účastníkom predmetných právnych úkonov. Proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou zamietol, pričom sa v podstate stotožnil so závermi krajského súdu.
ratio decidendi	Jadrom sťažnosti je rozdielny interpretačný postoj sťažovateľky a najvyššieho súdu k možnému podradeniu dohody o pristúpení k záväzku, ktorú jeden z manželov uzavrie bez súhlasu druhého manžela, pod režim ochrany poskytovaný § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorým je relatívna neplatnosť právneho úkonu, ak ide o vec presahujúcu rámec bežných vecí. Najvyšší súd dospel k záveru, že pre absenciu spoločnej veci, ktorej sa mal týkať predmetný právny úkon, je aplikácia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vylúčená, a keďže dohoda o pristúpení k záväzku uzavretá len jedným z manželov sa bezprostredne (priamo) nedotýka predmetu bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), nie je právnym úkonom týkajúcim sa spoločných vecí. Občiansky zákonník v § 145 ods. 1 ustanovuje, že bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. Čo sú to bežné veci, je v rozhodovacej praxi všeobecných súdov relatívne stabilizovaná otázka, pričom aj tu platí, že sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne (najmä majetkové) pomery manželov. V ostatných veciach (teda nie bežných), ktoré sa týkajú spoločných vecí, je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. V súdnej právnej veci sťažovateľky však nešlo o spor, či ide o bežnú alebo ostatnú vec, ale o to, či dohoda o pristúpení k dlhu sa vôbec týka spoločných vecí, pričom najvyšší súd dospel k záveru, že nie a preto je

aplikácia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vylúčená.

Na jednej strane stojí skutočnosť, že v zmysle staršej judikatúry (od ktorej sa najvyšší súd neodklonil) ide len o záväzok manžela sťažovateľky, čo viedlo najvyšší súd k záveru, že nešlo o vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí. Na druhej strane je však právnym dôsledkom tohto úkonu právny stav, že v prípade nesplnenia tohto záväzku manželom sťažovateľky sa veriteľ môže domáhať v exekučnom konaní uspokojenia svojej pohľadávky aj z majetku patriaceho do BSM, teda napr. predajom spoločných vecí – hnutelných či nehnuteľných tvoriacich masu BSM (§ 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z tohto pohľadu sa nesporne javí, že účinky tohto právneho úkonu (pristúpenie k záväzku) sa môžu prejavíť aj vo sfére spoločných vecí tak, ako to má na mysli práve § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že samotný právny úkon (dohoda o pristúpení k záväzku) zaväzuje len manžela sťažovateľky.

Pri interpretácii obsahu normatívneho textu – „vypavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí“ – pritom podľa ústavného súdu všeobecné súdy nemôžu vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam (tak ako to zohľadnil v záveroch rozsudku najvyšší súd), ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí. Z okolností prípadu nevyplýva, že by manžel sťažovateľky vlastnil majetok relevantnej hodnoty mimo BSM, ktorý by mohol byť predmetom exekučného uspokojenia jeho veriteľa. BSM vzniklo uzavretím manželstva v roku 1971 a jeho rozsah nebol následne dohodou v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka modifikovaný. Totiž, ak by manžel sťažovateľky mimo masy BSM vlastnil majetok relevantnej hodnoty, ktorý by mohol byť predmetom exekučného uspokojenia jeho veriteľa, dalo by sa súhlasiť so záverom najvyššieho súdu, že dohoda o pristúpení k záväzku sa netýka spoločných vecí, a preto je vyňatá z aplikácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V opačnom prípade (ktorému nasvedčuje obsah vyžiadaného súdneho spisu) je však nesporné, že účinky dohody o pristúpení k záväzku uzavretej len jedným z manželov sa v prípade jej exekučného vymáhania prejaví aj vo sfére spoločných vecí, resp. vo sfére majetku patriaceho do BSM. Za týchto okolností – a to je v prerokúvanej veci rozhodujúce – sa tento právny úkon týka vybavovania spoločných vecí, pretože sťažovateľka v dôsledku jeho účinkov môže byť v rámci exekúcie pozbavená spoluvlastníctva svojho majetku.

Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že najvyšší súd mal v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov konania ústavnú povinnosť skúmať, či ide, alebo nejde o bežnú vec, a teda či na realizáciu tohto právneho úkonu je, alebo nie potrebný súhlas druhého manžela a či z tohto pohľadu ide o platný, alebo relatívne neplatný právny úkon. Najvyšší súd však vychádzal zo svojej staršej judikatúry a nezohľadnil extrémne nespravodlivé dôsledky svojho rozsudku vo vzťahu k sťažovateľke. Uspokojil sa so záverom, že neexistuje priamy vzťah skúmaného právneho úkonu k spoločným veciam, pričom na účinky tohto právneho úkonu vo vzťahu k spoločným veciam už neprihliadol. Podľa názoru ústavného súdu však pre aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je nevyhnutné, aby išlo o priamy či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam postačí, ak ide o vzťah sekundárny (nepriamy) či vzťah účinkov alebo možných dôsledkov tohto právneho úkonu vo sfére spoločných vecí.

Ak už najvyšší súd odmietol odklon od doterajšej judikatúry (na čo podľa ústavného súdu in concreto mal relevantný a obhájitelný dôvod), mal posúdiť predmetný právny úkon (dohodu o pristúpení k záväzku) cez prizmu dobrých mravov, pretože aj v tomto kontexte sa javí, že môže ísť o úkon priečiaci sa dobrým mravom (contra bonos mores), a teda neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Nemožno totiž v danom prípade nezohľadniť ani tú skutočnosť, že manžel sťažovateľky realizoval podnikateľskú činnosť nie vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, ale účasťou na podnikaní právnickej osoby – spoločnosti s ručením obmedzeným. Pojmovým znakom tejto obchodnej spoločnosti je práve obmedzené ručenie spoločníka za jej záväzky (§ 106 Obchodného zákonníka) a aj oddelenie záväzkov spoločnosti a spoločníka. Kým spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom, spoločník ručí za záväzky spoločnosti len do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri. Podnikateľské riziko spojené s prípadnou platobnou neschopnosťou teda zaťažuje v

	zásade spoločnosť a ručenie spoločníka je zákonom limitované (v prípade manželky sťažovateľky išlo o sumu 140 000 Sk). Za týchto okolností sa javí aj ako odporujúce dobrým mravom, keď spoločník (fyzická osoba) bez súhlasu svojho manžela (manželky) dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti (v sume 1 115 735,40 Sk s príslušenstvom), a teda sa stane spoločným a nerozdielnym dlžníkom popri spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania je vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM, keďže ani spoločnosť a ani pristupujúci dlžník nie sú reálne schopní korelujúci záväzok splniť a nemajú ani vo výlučnom vlastníctve relevantný majetok postihnuteľný exekúciou. Pokiaľ najvyšší súd v rozsudku napadnutom touto sťažnosťou nezohľadnil tieto východiská (body 15 až 21 odôvodnenia tohto nálezu) potom jeho prístup nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický a odporujúci základnému právu na súdnu ochranu a právu na spravodlivé súdne konanie. Spravodlivosť (osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru), ale aj ustanovenie § 1 a § 117 ods. 1 OSP je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako extrémne nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. Keďže najvyšší súd v napadnutom rozsudku nepostupoval v intenciách uvedeného, ústavný súd prvým výrokom tohto nálezu vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a druhým výrokom tento zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude ústavne konformným, presvedčivým a najmä spravodlivým spôsobom vysporiadať sa s dovolaním sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 306/2010
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	8. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2008. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo preskúmanie rozhodnutia S., B., z 12. mája 2003 vo veci priznania starobného dôchodku sťažovateľa. Sťažovateľ považoval postup a rozhodnutie S. za nezákonné a v žalobnom návrhu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu poukazoval na to, že v rozhodnej dobe pre priznanie a určenie výšky starobného dôchodku vykonával prácu, ktorá bola zaradená v II. pracovnej kategórii podľa rezortných zoznamov, a z toho dôvodu mu prináleží zvýhodnená výška starobného dôchodku podľa § 22 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Krajský súd ako súd prvého stupňa z 12. októbra 2005 žalobe sťažovateľa vyhovel. V odvolacom konaní však najvyšší súd rozsudkom z 19. apríla 2007 zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že rozhodnutie S. potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol. Sťažovateľ vytýka rozsudku najvyššieho súdu ústavne nekonformnú interpretáciu ustanovenia § 16 zákona o sociálnom zabezpečení.
ratio decidendi	Pri preskúmaní skutkového stavu, predložených listinných dôkazov, vyžiadaných súdnych spisov a posúdenia právneho stavu dospel ústavný súd k záveru, že ústavná

sťažnosť je dôvodná, pretože postupom najvyššieho súdu práve z dôvodu prílišného formalizmu pri interpretácii právneho predpisu došlo k namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva.

Podstatu predloženej sťažnosti a aj konania pred všeobecnými súdmi tvorí otázka interpretácie ustanovenia § 16 zákona o sociálnom zabezpečení na konkrétny prípad sťažovateľa, predovšetkým právne posúdenie, či zamestnanie sťažovateľa bolo „vykonávané v obchodnej spoločnosti, ktorá vznikla zo štátneho podniku“. Ústavný súd zdôrazňuje, že postup najvyššieho súdu pri výklade označeného ustanovenia bol striktno formálny.

Za vznik spoločnosti zo štátneho podniku nemožno považovať len postup splynutia, zlúčenia alebo rozdelenia v intenciách ustanovenia § 69a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, tak ako to naznačuje výklad najvyššieho súdu. V čase rozhodovania S. o nároku sťažovateľa bol pojem prevod podniku legálne definovaný v zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 Zákonníka práce prevodom sa rozumie prevod hospodárskej jednotky, ktorá si zachováva svoju totožnosť ako organizované zoskupenie zdrojov (hmotné zložky, nehmotné zložky a osobné zložky), ktorého cieľom je vykonávanie hospodárskej činnosti bez ohľadu na to, či je táto činnosť hlavná alebo doplnková.

Účelom osobitného legálneho vymedzenia prevodu v Zákonníku práce je určenie vecného rozsahu zachovania nárokov zamestnancov z pracovnoprávných vzťahov pri prevode podniku. Sociálny účel citovaného ustanovenia Zákonníka práce je totožný s účelom posudzovaného ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení, a preto pri interpretácii sporného ustanovenia treba naň prihliadať.

Súčasne vymedzenie obsahu pojmu prevod podniku podľa § 28 ods. 2 Zákonníka práce významne dotvára aj rozhodovacia činnosť Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ktorá sa prikláňa k extenzívnemu výkladu. Judikatúra Súdneho dvora Európskych spoločenstiev jednoznačne stanovila, že k prevodu podniku pre účely zachovania nárokov zamestnancov pôjde aj vtedy, ak nedôjde k prevodu vlastníctva, ale len k prenájmu (rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C – 19/1983 „Knud Wendelboe“, rovnako aj vo veci C – 287/86 „Ny Mole Kro“). Súdny dvor Európskych spoločenstiev taktiež konštatoval, že samotný fakt, že medzi prevádzajúcim a nadobúdateľom absentuje zmluvný vzťah nemá rozhodujúci význam pri určení, či ide, alebo nejde o prevod podniku (rozsudok Európskeho súdneho dvora v spojených veciach C – 173/96 Hidalgo a C - 247/96 Ziemann, rovnako vo veci C – 340/2001 Sodexho podobne vo veci C – 175/99 Mayer).

Z vyžiadaného spisu ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa námietkou sťažovateľa, že je prípustný aj taký výklad, že jeho zamestnávateľ vznikol zo štátneho podniku, riadne nezaoberal, čoho dôsledkom bol nedostatočne zistený skutkový stav, na ktorom najvyšší súd postavil svoj právny záver.

Napokon ústavný súd k výkladu § 16 zákona o sociálnom zabezpečení dopĺňa, že prioritným kritériom na posúdenie nároku sťažovateľa a zaradenie ním vykonávaného zamestnania do zvýhodnenej kategórie pre určenie výšky starobného dôchodku má byť predovšetkým druh vykonávanej práce, ďalšie kritérium – vykonávanie tejto práce pre zamestnávateľa, ktorý spĺňa určité zákonom dané podmienky, je nutné posudzovať iba sekundárne v intenciách načrtnutého extenzívneho výkladu právnej normy a v súlade s jej sociálnym účelom.

Ústavný súd uzatvára, že najvyšší súd pre prvotne nedostatočne zistený skutkový stav a formálnu interpretáciu právneho predpisu, ktorá vybočuje z ústavných medzí a opomína skutočný účel relevantnej právnej normy, zasiahol do základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má všeobecný, deklaratívny charakter, a nie charakter základného ľudského práva a slobody. Jeho použitia sa možno dovoľávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd v ústave (I. ÚS 17/99). V danom prípade právo na ochranu pred diskrimináciou garantované čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy bolo porušené v spojitosti so

	základným právnom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na zrušenie rozsudku najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie považoval ústavný súd poskytnutie ochrany porušenia základných práv týmto spôsobom za dostatočné a sťažovateľovi finančné zadostučinenie nepriznal.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	(rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C – 19/1983 „Knud Wendelboe“, rovnako aj vo veci C – 287/86 „Ny Mole Kro“ rozsudok Európskeho súdneho dvora v spojených veciach C – 173/96 Hidalgo a C - 247/96 Zieman, rovnako vo veci C – 340/2001 Sodexho podobne vo veci C – 175/99 Mayer

spisová značka	I. ÚS 475/2010
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	konanie o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	8. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa návrhom na ústavný súd domáhal preskúmania rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce V. Navrhovateľ bol v období od 28. decembra 2006 do 26. mája 2009 starostom obce V. Podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva z 21. mája 2010 navrhovateľ porušil povinnosť vyplývajúcu mu z čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona tým, že nepodal včas, (resp. za určité obdobie vôbec nepodal) písomné oznámenie o svojich majetkových pomeroch a majetkových pomeroch svojej manželky. Navrhovateľovi bola preto rozhodnutím obecného zastupiteľstva uložená pokuta. Navrhovateľ v návrhu na preskúmanie rozhodnutia obecného zastupiteľstva nepoprel, že oznámenie nepodal do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu funkcie starostu. Za nesplnenie tejto povinnosti bola navrhovateľovi uložená pokuta vo výške 622,75 €; navrhovateľ však považoval „nárok vyrubiť pokutu“ za premlčaný v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka „z dôvodu uplynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 28.01.2007“.
ratio decidendi	Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že vo všetkých už uvedených prípadoch navrhovateľ porušil povinnosti, ktoré mu vyplývali z čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona. Porušenie povinností vyplývalo z toho, že navrhovateľ nepodal včas písomné oznámenie prípadne že vôbec nepodal potvrdenie o podanom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2007. V jednom prípade dokonca navrhovateľ ani nenamietal porušenie tejto povinnosti. Preto bolo odôvodnené začatie konania proti navrhovateľovi, ako aj uloženie pokuty za jednotlivé porušenia. Ústavný súd preto rozhodnutie obecného zastupiteľstva v týchto čiastkových výrokoch potvrdil. Odlišné stanovisko však ústavný súd zaujal k tej časti rozhodnutia obecného zastupiteľstva, ktorým bola navrhovateľovi uložená pokuta za to, že do 31. marca 2007 nepodal vôbec písomné oznámenie o svojich majetkových pomeroch a majetkových pomeroch manželky za predchádzajúci kalendárny rok 2006. Argumentáciu navrhovateľa, ktorý s uložením pokuty nesúhlasil s poukazom na to, že písomné oznámenie podal včas, t. j. 9. februára 2007, považoval ústavný súd za opodstatnenú. Zo spisového materiálu týkajúceho sa navrhovateľovej veci, ktorý si ústavný súd vyžiadal od obce, je zrejmé, že navrhovateľ 9. februára 2007 predložil komisii obecného zastupiteľstva písomné oznámenie podľa čl. 7 a čl. 8 ústavného zákona, ktorého súčasťou bolo aj potvrdenie o jeho príjmoch za predchádzajúci rok 2006 vydávané na daňové účely. Komisia potom konštatovala, že „...si splnil povinnosť vyplývajúcu z čl. 7 a 8 Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“. Pritom z už uvedeného je zrejmé, že 9. februára 2007, keď bolo oznámenie komisii predložené, už bol navrhovateľ v omeškaní so splnením povinnosti podať oznámenie do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu funkcie starostu. Ústavný súd sa preto stotožnil s tvrdením navrhovateľa, že povinnosť podať oznámenie do 31. marca 2007 za predchádzajúci kalendárny rok 2006 si splnil riadne a včas, pretože

	ho podal už 9. februára 2007. Navrhovateľ sa v tomto prípade nedopustil porušenia ústavného zákona, preto ani nebolo opodstatnené začatie konania proti navrhovateľovi a uloženie pokuty, ktorá bola navrhovateľovi uložená v sume 622,75 €. Ústavný súd preto v tejto časti zrušil rozhodnutie obecného zastupiteľstva podľa § 73b ods. 3 in fine zákona o ústavnom súde. Ústavný súd považoval námietku premlčania nároku vznesenú navrhovateľom v priebehu konania za bezpredmetnú. Právny vzťah medzi verejným funkcionárom a orgánom obce oprávneným na konanie vo veci ochrany verejného záujmu podľa ústavného zákona je verejnoprávnym vzťahom, a nie občianskoprávnym vzťahom, u ktorého možnosť premlčania podľa § 101 Občianskeho zákonníka neprichádzala vôbec do úvahy.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 118/2010
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. novembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu zo 4. decembra 2008. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“), ktorým bolo zmenené rozhodnutie colného úradu, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť colný dlh. Krajský súd rozsudkom zo 6. marca 2008 žalobu sťažovateľky zamietol, pričom na odvolanie sťažovateľky najvyšší súd rozsudkom zo 4. decembra 2008 rozsudok krajského súdu potvrdil. Podstata sťažnostných námietok, ktorými sťažovateľka odôvodňuje zásah do svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu spočíva v jej tvrdeniach, že najvyšší súd: - Akceptoval zo strany žalovaného rozhodnutie o uložení povinnosti zaplatiť colný dlh podľa neúčinného právneho predpisu v rozpore s § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. Colný zákon, ako aj rozhodnutie miestne nepríslušného colného úradu; - Vôbec sa nezaoberal žalobnou a odvolacou námietkou, že colný úrad nevykonal ňou navrhnutý dôkaz – výsluch vodiča, ktorý tovar prepravil na územie Slovenskej republiky, čím sa mohli objasniť skutočnosti potrebné pre rozhodnutie o vymeraní colného dlhu sťažovateľke; - Nevysporiadal sa s otázkou, že podľa relevantnej právnej úpravy je spoločným a nerozdielnym dlžníkom popri sťažovateľke aj dopravca, ak mali colné orgány za preukázané, že tovar unikol colnému dohľadu. - Nevyhodnotil ako dôkaz listinu predloženú sťažovateľkou krajskému súdu (list žalovaného adresovaný colnému úradu zo 17. januára 2003), ktorou sťažovateľka preukazovala, že vo viacerých prípadoch, ktoré sa jej týkali, došlo k odňatiu tovaru spod colného dohľadu až po jeho dodaní úradu určenia, čo vylučuje jej zodpovednosť za vznik colného dlhu, čím sťažovateľka nepriamo poukazovala na protiprávnu činnosť colníkov.
ratio decidendi	Vyhodnotiac sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v rozsudku nedal žiadnu, nie to ešte ústavne akceptovateľnú odpoveď na, to: (i) či rozhodnutie žalovaného správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, aj keď colné orgány odmietli vykonať sťažovateľkou navrhovaný dôkaz – výsluch vodiča, ktorý tovar prepravoval v čase, keď prišiel na územie Slovenskej republiky, avšak podľa žalovaného nedošiel do colného úradu určenia, (ii) prečo nebola sťažovateľka zaviazaná (ak jej zodpovednosť bola zistená) na úhradu

colného dlhu spoločne a nerozdielne s dopravcom,
(iii) ako vyhodnotil list žalovaného adresovaný colnému úradu zo 17. januára 2003, z obsahu ktorého vyplýva, že v mnohých iných prípadoch, kde vystupovala sťažovateľka, bolo odbornou expertízou ústavu Policajného zboru zistené, že v niektorých prípadoch boli pečiatky na spätných listoch tranzitných dokladov falšované, avšak vo väčšine prípadov boli pečiatky pravé, a teda dodanie tovaru colnému úradu určenia bolo potvrdené a k porušeniu predpisov a odňatiu tovaru spod colného dohľadu došlo až po dodaní tovaru úradu určenia, z čoho sťažovateľka vyvodzovala protiprávnu činnosť colníkov a absenciu jej zodpovednosti za colný dlh. Z uvedeného listu taktiež vyplýva, že originály potvrdených spätných listov zaslali slovenským colným orgánom nemecké colné orgány, čo taktiež môže potvrdzovať tvrdenia sťažovateľky.

Podľa ústavného súdu v okolnostiach rozhodovanej právnej veci odvolacie námietky sťažovateľky signalizovali možnosť ich podstatného vplyvu na právne posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového colného úradu. Napokon táto skutočnosť je zrejماً aj z rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu v iných obdobných veciach sťažovateľky, na ktoré poukázala v sťažnosti, resp. v písomnom podaní doručenom ústavnému súdu. V rozsudku sp. zn. 3 SžoKS 30/2006 zo 7. septembra 2006 najvyšší súd v čiastočne totožnom senáte k významu výsluchu vodiča uviedol, že sťažovateľka navrhovala vykonanie tohto dôkazu dôvodne, a poukázal na to, že „... hodnotenie jeho výpovede z hľadiska vierohodnosti a miery subjektivismu, ako osoby reálne vykonávajúcej prepravu, musí byť vykonané jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti.“. Dôvodnosť jeho výsluchu vyvodzoval z toho, „... vodič, ktorý preváža tovar, označený ako odňatý spod colného dohľadu je práve tou osobou, ktorá sa môže vyjadriť k postupu ako prepravu uskutočnil a ukončil“. Tento rozsudok pritom musel byť najvyššiemu súdu v čase rozhodovania o tejto právnej veci známy. Navyše možno uviesť, že najvyšší súd v tomto rozsudku považoval za nezákonný postup žalovaného podľa zákona č. 180/1996 Z. z., keďže sa konanie nezačalo pred 1. júlom 2001 a za dôvodnú považoval aj obdobne vznesenú námietku sťažovateľky o miestnej neprislúšnosti colného úradu.

V ďalšom konaní v obdobnej právnej veci sťažovateľky najvyšší súd konštatoval, že ak žalovaný vylúčil z konania osobu dopravcu ako ďalšiu osobu zodpovednú za dodržanie všetkých podmienok a povinností pri režime tranzit, dopustiť sa nezákonnej ľubovôle (rozsudok sp. zn. 5 Sžf 81/08 z 22. septembra 2009). V tomto konaní najvyšší súd taktiež nesúhlasil s tvrdením, že list žalovaného adresovaný colnému úradu zo 17. januára 2003, z ktorého vyplýva, že colníci boli zapojení do pašovania tovaru a môže prinajmenej preukázať niektoré tvrdenia žalobcu, predstavuje vnútornú korešpondenciu medzi colnými orgánmi. Uvedené závery viedli najvyšší súd v tomto konaní k zrušeniu rozhodnutia žalovaného.

Aj napriek tomu, že ústavný súd stabilne zastáva názor, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07, I. ÚS 256/08), na tieto skutočnosti poukazuje preto, že z nich vyplýva relevancia skutkových a právnych námietok sťažovateľky pre rozhodnutie správneho súdu v konaní, ktorého výsledok (rozsudok) bol napadnutý sťažnosťou v tomto konaní na ústavnom súde.

Za týchto okolností preto bolo ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu na uvedenú žalobnú a odvolaciu argumentáciu sťažovateľky primeraným a ústavne konformným spôsobom reagovať. Najvyšší súd však v odôvodnení napadnutého rozsudku nechal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (bod 22 nálezu) a nereagoval ani na podstatné odvolacie námietky, pričom od uvedenej povinnosti ho nemôže oslobodiť ani znenie § 219 ods. 2 OSP, ktoré nemožno aplikovať čisto formálne, ale v spojení s judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva a súčasne v spojení s § 157 ods. 2 OSP (m. m. I. ÚS 126/2010). Podľa uvedeného ustanovenia (ktoré primerane platí aj pre odvolací správny súd) totiž súd v odôvodnení rozsudku o. i. uvedie, ako vec právne posúdil. Ako je zrejماً z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, tento sťažovateľkou prednesenú podstatnú argumentáciu (bod 20 nálezu) právne neposúdil. Za týchto okolností bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu (a to bez ohľadu na znenie § 219 ods. 2 OSP), napraviť pochybenie krajského

	súdu a primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať na podstatné žalobné a odvolacie námietky sťažovateľky. Najvyšší súd sa však touto právnou argumentáciou sťažovateľky vôbec nezaoberal (body 21 a 22 nálezu), v dôsledku čoho ústavný súd konštatuje, že svojím postupom pri odôvodnení napadnutého rozsudku porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd preto výrokom tohto nálezu vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tento zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Za týchto okolností bolo predčasné, aby sa ústavný súd zaoberal prvou skupinou sťažnostných námietok (bod 14 nálezu).
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998Krasa c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06

spisová značka	I. ÚS 186/08
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. novembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu zo 14. februára 2008, v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. júna 2007. Zásah do práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces videl sťažovateľ hlavne v reštriktívnom poňatí prípustnosti a dôvodnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 2 OSP a zamieňaní si týchto pojmov v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu a zásah do práva na slobodu prejavu a šírenia informácií videl v meritórnom rozhodnutí krajského súdu, ktorý mu uložil povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni za niečo, čo on považoval za hodnoverné so skutočnosťou, a teda právne dovolené.
ratio decidendi	V prerokovávanej veci dovolací súd podradil dovolacie námietky sťažovateľa smerujúce výhradne proti nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a nesprávnemu procesnému postupu súdov (tzv. iná vada konania) obidvoch stupňov pod ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale vzápätí vylúčil, že by k nim mohlo byť pri posúdení prípustnosti dovolania konštruovanej z ustanovenia § 238 ods. 2 OSP prihladnuté. Dovolací súd vyložil, že dovolanie podľa tohto ustanovenia je prípustné len pre riešenie právnych otázok, v ktorých sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Ústavný súd sa už výkladom vzťahu medzi § 238 ods. 2 a § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP v minulosti čiastočne zaoberal, a to napr. v náleze č. k. II. ÚS 18/05-51 z 8. júna 2005, v ktorom dospel k záveru, že výklad najvyššieho súdu, podľa ktorého dôvod dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP, „... bez znakov kategorického právneho pokynu či bezpodmienečného právneho príkazu dovolacieho súdu nižším súdom“, v zmysle § 238 ods. 2 OSP nenapĺňa prípustnosť dovolania, nemá oporu v Občianskom súdnom poriadku a ani v judikatúre samotného najvyššieho súdu (sp. zn. 2 Cdo 104/01), a tak porušuje základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces v opravnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nemá dôvod sa od tohto záveru odchýliť ani v teraz prerokovávanom prípade, lebo názor najvyššieho súdu skutočne vedie k neprípustnému zúženiu práva na prístup k dovolaciemu súdu, pretože z takého výkladu vyplýva, že akýkoľvek prieskum chýb (vád) doterajšieho konania a právneho názoru odvolacieho súdu dovolací súd vykoná len za podmienky, ak „dovolací súd vysloví svoj právny názor (v zrušujúcom rozhodnutí) ako kategorický právny pokyn (napr. ktorý právny predpis má byť aplikovaný a ako konkrétne ho treba interpretovať), a že z tohto hľadiska za záväzný právny názor v zmysle § 238 ods. 2 OSP nemožno považovať všeobecné, ale tiež

záväzný (§ 243d ods. 1 OSP) pokyny dovolacieho súdu na ďalší postup súdov po vecnej a procesnej stránke (napr. na doplnenie dokazovania pre účely zistenia skutkového stavu a pod.)“.

Právo na dovolanie, resp. mimoriadny opravný prostriedok, nie je ústavne zaručené. V Ústave Slovenskej republiky, Listine základných práv a slobôd a medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách podľa predchádzajúceho čl. 11 (teraz čl. 7 ods. 4) ústavy žiadne také procesné oprávnenie zakotvené nie je. V čl. 2 Protokolu č. 7 k dohovoru je zakotvené len právo na odvolanie v niektorých trestných veciach. Právo na dovolanie ako na mimoriadny opravný prostriedok ide teda nad rámec ústavne zaručených procesných oprávnení.

Na druhej strane však rozhodovanie súdu, či už ide o rozhodovanie o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, sa nemôže ocitnúť mimo ústavný rámec ochrany základných práv jednotlivca. V demokratickom a právnom štáte sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať základné práva a slobody, úlohou súdov je poskytovať im ochranu, resp. svojbytnú a špecifickú formu ochrany, ak ide o ústavný súd.

Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu opakovane potvrdzuje, že čl. 6 dohovoru síce nenúti zmluvné štáty na vytváranie odvolacích alebo dovolacích (kasačných) súdov, avšak pokiaľ tieto jurisdikcie existujú, garancie čl. 6 dohovoru musia byť rešpektované, hlavne tam, kde zaisťujú účastníkom konania účinné právo na prístup k súdom pre účely prerokovania ich práv (za všetky porov. napr. rozhodnutie z 19. decembra 1997 vo veci Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko, č. 26737/95, § 33 in fine). Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že obmedzenie prístupu na súd nebude zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru vtedy, ak nebude sledovať legitímny cieľ a ak tu nebude existovať primeraný vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a legitímnym účelom, ktorý má byť dosiahnutý (porov. vec Kreuz v. Poľsko z 19. júna 2001, č. 28249/95, § 55).

Ústavný súd môže teda uzavrieť, že Európsky súd pre ľudské práva sa zreteľne vyslovil k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru pri posudzovaní rozhodovania súdnych článkov s podobným postavením, aké má najvyšší súd pri rozhodovaní o civilných (ale aj trestných) dovolaniach.

Z uvedeného je teda nepochybné, že samotná existencia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku nepožíva ústavnoprávnej ochrany, resp. inými slovami, nie je povinnosťou štátu, aby taký prostriedok ochrany práv do svojho právneho poriadku zakomponoval. To však nezabavuje súd povinnosti interpretovať a aplikovať podmienky pripustenia tohto prostriedku, pokiaľ ho štát vo svojom zákonodarstve vytvoril tak, aby dodržal a zabezpečil maximum práva na spravodlivý proces. Ak v zákone existuje obmedzenie práva na prístup k súdu v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, je potrebné sledovať, či tieto obmedzenia sú proporcionálne ochrane základného práva, a to nielen v rovine normatívnej, ale tiež pri posudzovaní konkrétneho prípadu v rovine výkladu a aplikácie takých obmedzení. Základné práva totiž nevytvárajú len rámec obsahu jednoduchého práva, ale práve aj rámec jeho interpretácie a aplikácie. Inými slovami, dovolací súd si musí byť pri výklade a aplikácii podmienok pripustenia dovolania vedomý toho, že účastník konania ním vždy sleduje ochranu svojich subjektívnych práv bez ohľadu na to, aký iný účel konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku sleduje štát (napr. zjednocovanie judikatúry ap.). Tento účel nemôže prevážiť nad ochranou subjektívnych práv účastníka konania tak, že sa ochrana subjektívnych práv celkom vyprázdni, resp. vôbec nezabezpečí. Podmienky pripustenia dovolania podľa § 238 ods. 2 OSP preto treba vykladať tak, aby bola naplnená ústavou ustanovená povinnosť súdov poskytovať jednotlivcovi ochranu základných práv (a to v prvom rade) aj účel daného typu dovolacieho konania, a to v rámci jednotného občianskeho súdneho konania v organizácii všeobecných súdov, ktorý musí tvoriť celok prístupný účastníkom až do svojho najvyššieho článku. Ak má tento systém garantovať právo na súdnu ochranu, musí byť telesom funkčným. Preto majú jednotlivé stupne súdnej sústavy pri rozhodovaní vo veci svoju nezameniteľnú úlohu. V konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku zákonodarcia zveril súdom úlohu preskúmať vec po stránke právnej a vo výnimočných prípadoch aj po stránke skutkovej (ide o systém revízny). Tomu zodpovedá aj škála právnych prostriedkov vrátane kasácie pôvodného

	rozhodnutia. Ustanovenie § 243d ods. 1 OSP má zaistiť, aby súd, ktorému rozhodnutie bolo zrušené a má vo veci ďalej konať, nielenže poznal, prečo dovolací súd považoval jeho rozhodnutie za chybné, ale aj čoho sa má pri ďalšom postupe vyvarovať. To je práve zmysel inštitútu viazanosti nižšieho súdu právnym názorom súdu vyššieho. V žiadnom prípade nebráni ustanovenie § 243d ods. 1 OSP súdu nižšieho stupňa, aby na základe nových skutočností dospel k rovnakým záverom; vedie ho však záväzne k tomu, aby neopakoval predchádzajúce nedostatky procesného i hmotnoprávneho charakteru. Analogicky v tomto smere nemožno prehliadnúť ani pozíciu ústavného súdu, ktorého rozhodnutia sú pre všeobecné súdy záväzné (čl. 125 ods. 6 ústavy). Ústavný súd, ktorého funkciou je ochrana ústavou zaručených základných práv jednotlivca, opakuje, že celkom rešpektuje právomoc najvyššieho súdu zvoliť zodpovedajúci výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale tak, aby tento výklad v prvom rade rešpektoval ochranu základných práv jednotlivca. Tomu potom zodpovedá taký výklad a aplikácia ustanovenia § 238 ods. 2 OSP v otázke prípustnosti dovolania, a to aj v súvislosti s § 243d ods. 1 OSP, ktorý v každom prípade umožní meritórne posúdenie veci z hľadiska stretu odlišných právnych názorov na výklad právneho (hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho) predpisu odvolacieho a dovolacieho súdu pri rozhodovaní v tej istej veci po sebe v rámci inštančného postupu, a to pod zorným uhlom námietky dovolateľa týkajúcej sa kritiky právneho postupu odvolacieho a dovolacieho súdu tak, aby bol zrealizovaný ústavný princíp na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého integrálnou súčasťou, a nie prekážkou, sú aj citované zákonné ustanovenia. Súhrnne povedané, v danej veci najvyšší súd nerešpektoval ani svoju predchádzajúcu judikatúru (rozsudok sp. zn. 2 Cdo 104/01), ani nálezovú judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 18/05), a to bez toho, že by predložil dodatočne odôvodňujúcu (konkurujúcu) argumentáciu spôsobilú vyložiť, prečo sa od tejto judikatúry odchyľuje; tým došlo k porušeniu čl. 125 ods. 6 ústavy. Okrem toho odmietnutím dovolania sťažovateľa pre jeho údajnú neprípustnosť odoprel ústavný súd sťažovateľovi spravodlivosť, čím porušil čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedeným záverom ústavný súd samozrejme nijako neprejudikuje ako najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa, ktoré bolo z pohľadu ústavného súdu prípustné, vecne rozhodne. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu podľa ustanovenia § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyhovel a napadnuté uznesenie podľa § 56 ods. 2 citovaného zákona zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	rozhodnutie z 19. decembra 1997 vo veci Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko, č. 26737/95, § 33 in fine Kreuz v. Poľsko z 19. júna 2001, č. 28249/95, § 55

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 357/2010
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	27. januára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie pohľadávky. Konanie začalo v roku 1999.

ratio decidendi	1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o otázkach prináležiacich v exekučnom konaní súdu, ktorý vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie (v posudzovanom prípade o prípustnosti exekúcie proti povinnému v 1. rade a námietkach podaných povinným v 2. rade). Exekučné konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto vec nemožno posúdiť ako právne a skutkovo zložitú. Nie je možné konštatovať právnu zložitost' veci ani vzhľadom na nutnosť posúdenia právneho nástupníctva povinného v 2. rade vo vzťahu k záväzku vyplývajúceho z exekučného titulu spojenú s nutnosťou aplikácie právneho výkladu zákona č. 273/1994 Z. z. 2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v posudzovanom konaní okresného súdu nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka alebo iní účastníci konania prispeli k priet'ahom v konaní. 3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci. Ústavný súd pri vyhodnotení priebehu konania opísaného v časti II tohto nálezu konštatuje, že nič nebránilo okresnému súdu, aby v období po podaní námietok povinným v 2. rade VZP 5. júna 2000 až do vyhlásenia konkurzu na majetok povinného v 1. rade P. 20. apríla 2001 rozhodol o týchto námietkach, napriek tomu tak okresný súd počas viac ako 10 mesiacov neučinil. ...Okresný súd rozhodol o všetkých relevantných skutočnostiach až po viac ako 3 rokoch po právoplatnosti zrušenia konkurzu na majetok povinného v 1. rade. Ústavný súd postup okresného súdu preto považuje za neefektívny a vyznačujúci sa priet'ahmi a pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľka obrátila na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol. Ústavný súd vzhľadom na zistené priet'ahy v konaní okresného súdu vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh, na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch v posudzovanom konaní, ako aj na to, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 17. júna 2010 už okresný súd v exekučnom konaní rozhodol o všetkých jemu prináležiacich skutočnostiach.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracovala : JUDr. Zuzana Gajdošová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.